

เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์ : เปิดบทเรียน จีที200 "วันนี้เรายังไร้กลไกตรวจสอบจัดซื้อวิธีพิเศษ" หน้า 2

เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์ เปิดบทเรียน จีที 200

'วันนี้เรายังไร้กลไกตรวจสอบจัดซื้อวิธีพิเศษ'

เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์

การเปิดโปงความไร้ประสิทธิภาพของเครื่องตรวจหาวัตถุระเบิด จีที 200 ในประเทศไทยจะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยหากไม่มีบุคคลที่ชื่อ **เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์** อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยวิธีการเดินหน้าออกสื่อทุกแขนงโดยใช้ลีลา "กวนนิดๆ" เพื่อใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ "จับโกหก" อุปกรณ์ที่ไม่ใช่เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ประเด็น "จีที 200" กลายเป็นข่าวดังเมื่อปลายปี 2552 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2553 กระทั่งหน่วยงานความมั่นคงทุกหน่วยในประเทศไทยต้องสั่งยุติการใช้อุปกรณ์ชนิดนี้ในที่สุด

"ผมไม่ได้เป็นคนคนเดียวที่ทำเรื่องนี้ เพียงแต่เป็นคนที่อยู่ข้างหน้า และยังมีคนอื่นอีกหลายคนที่อยู่เบื้องหลัง" ผศ.ดร.เจษฎา ออกตัวในเบื้องต้น

เขาเล่าย้อนถึงจุดเริ่มต้นของการตรวจสอบว่า เดือน มกราคม 2553 สำนักข่าวบีบีซีทดสอบเครื่องตรวจระเบิด เอดีอี 651 ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับจีที 200 แต่ในเว็บไซท์พันทิป ห้องหว่ากอ ได้เปิดประเด็นเรื่องนี้มาตั้งแต่ปี 2552 เพราะมีการนำเครื่อง จีที 200 ไปใช้ตรวจประชาชนที่ไปร่วมชุมนุม จึงมีการนำเรื่องนี้มาถกกันและสรุปว่าใช้ไม่ได้ ต่อมาเมื่อมีข้อมูลเข้ามาว่าหน่วยงานความมั่นคงนำ จีที 200 ไปใช้ในภาคใต้ จึงมีการสรุปข้อมูลส่งถึงรัฐบาล

"ข้อมูลเราก็ดึงมาจากอินเทอร์เน็ต เป็นข้อมูลเปิดธรรมดาๆ พบว่าเครื่องตระกูลนี้เคยมีคนนำไปทดลองขายที่สหรัฐอเมริกา กระทั่งเอพีไอออกหมายจับ คนกลุ่มนี้จึงย้ายฐานไปที่อังกฤษ ข้อมูลที่พบเป็นข้อมูลทั่วไป แต่รัฐไม่ทราบ พอถูกท้วงติงก็บอกว่าคนที่นำไปใช้ฝึกมาได้หรือนอนไม่พอ ซึ่งไม่ใช่คำอธิบายทาง

วิชาการ เมื่อถูกซักหนักเข้าก็บอกว่าเป็นวิทยาศาสตร์ชั้นสูง เป็นหลักการฟิสิกส์ขั้นสูงสุด คุณไม่รู้เรื่องหรือ ผมก็คิดว่าถ้า จีที 200 ทำได้จริงตามที่โฆษณาต้องได้รางวัลโนเบลไปแล้ว"

สิ่งที่เป็นการถามและแปรเป็น แรงผลักดันให้ ผศ.ดร.เจษฎา เดินหน้าตรวจสอบเรื่องนี้ก็คือ ทำไมนักวิชาการไทยไม่พูด ไม่สนใจ ต้องให้บีบีซีมาพูดแทน เขาจึงเดินหน้าตรวจสอบต่อไป และรู้สึกดีใจที่ผลตรวจสอบออกมาชัดเจน ทั้งยังส่งอันสงส์ถึงต่างประเทศ เพราะมีข่าวไปทั่วโลกว่าไทยจัดทดสอบแล้วยืนยันว่าใช้ไม่ได้

"2 ปีที่ผ่านมาหลายประเทศหยุดใช้ไปแล้ว วันนี้ศาลอังกฤษตัดสินแล้วว่าเจ้าของบริษัทผู้ผลิต หลอกหลวง ฉ้อโกง หลายประเทศ เช่น อีรักมีการเรียกร้องให้โทษเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ"

นั่นคือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ แต่สำหรับในเมืองไทย ต้นเรื่องของเครื่องตรวจสอบกลับไม่มีความคืบหน้าใดๆ มากนัก นอกจากเรื่องเงียบหายไปหลังหน่วยงานสั่งยุติการใช้

"อุทาหรณ์ใหญ่ของประเทศชาติไม่ใช่แค่การซื้อ

คม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 800,000
Ad Rate: 2,100

Section: First Section/ในประเทศ

วันที่: พุธที่ 2 พฤษภาคม 2556

ปีที่: 12

ฉบับที่: 4212

หน้า: 1 (บนซ้าย), 2

Col.Inch: 82

Ad Value: 172,200

PRValue (x3): 516,600

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์ เปิดบทเรียน จีที 200 "วันนี้เราอย่างไรไกลไกลตรวจสอบจัดซื้อ..."

ของราคาพันล้าน แต่ต้องดูว่าวิธีการจัดซื้อผิดปกติหรือไม่ เพราะมีการจัดซื้อวิธีพิเศษกันเยอะมาก วิธีการเช่นนั้นมันมีปัญหาหรือไม่ ให้นักวิทยาศาสตร์ไปช่วยดูบ้างหรือ

เปล่า ไม่ใช่แค่เจ้า

นายบอกว่าดี หรือลูกน้อง
บอกว่าดีก็จัดซื้อกันแล้ว"

"คำถามคือคนซื้อเข้ามาได้

อย่างไร ทำไมไม่ทดสอบ คุณแค่สเปก

เมื่อนำสินค้ามาเทียบกับสเปกว่าตรงก็

ซื้อแล้วหรือ ในเอกสารโฆษณาขายเครื่อง

เขียนไว้ว่าหราชอาณาจักรได้ไกลเป็นกิโลฯ คุณก็

เชื่อหรือ ทำไมสหรัฐอเมริกาไม่เคยใช้ ทำไมเกิด

สินค้าที่ญี่ปุ่น ยูเอ็นถึงไม่เอาจีที 200 ไปเดินหาศพ

คุณไม่รู้เลยหรือ มีเครื่องมืออื่นอีกไหมที่จัดซื้อด้วย

ไอเดียแบบนี้ คือคุณสเปกตรงก็ซื้อแล้ว"

"การทดสอบประสิทธิภาพก่อนจัดซื้อต้องมาจากคนอื่น ต้องมาจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น บอกว่าตรวจหาสารได้ละเอียดระดับไมโครกรัม ต้องลองดู ต้องไปเชิญเนคเทคมา แต่เท่าที่ทราบการจัดซื้อในยุคนั้นไม่มีเลย และผมก็ยังกังวลว่าในอนาคตถ้ามีปัญหาแบบนี้เราจะไปร้องเรียนกับใคร เพราะยังไม่มีกลไกตรวจสอบตรงนี้เลย สมัยที่ตรวจสอบ จีที 200 โชคดีที่มีสื่อกับเอ็นไอเอช่วย แต่องค์กรทางด้านวิทยาศาสตร์กลับไม่ได้แสดงบทบาท"

ผศ.ดร.เจษฎา บอกอีกว่า ประเด็นที่เป็นโจทย์ยากที่สุดในการพิสูจน์ คือคำพูดของผู้ใช้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า "มี จีที 200 ดีกว่าไม่มี" ตรงนี้ต้องถามว่าจริงไหม

"เราต้องพยายามอธิบายให้เข้าใจว่าถ้าหาพลาดคุณตายทันทีนะ ถ้านำไปจับบุคคลก็มีผลทางคดี ถูกจับกุม ทำให้ประชาชนหมดศรัทธาในภาครัฐ ซึ่งแรงกว่าประเด็นการมีเครื่องดีกว่าไม่มี ถ้ามองไกลออกไปอีกก็คือเรื่องงบประมาณจัดซื้อซึ่งมาจากภาษีประชาชน

ผมไม่ได้คิดเรื่องค่าคอมมิชชั่นหรือทุจริตในการจัดซื้อ เข้าใจว่าเชื่อตามๆ กัน คนขายก็มีจิตวิทยาดีมาก นำเสนออุปกรณ์ที่ตรงจริตของผู้ใช้ ตรงจริตของคนที่ต้องการได้"

"แต่ประเด็นสำคัญที่สุดก็คือ การจัดซื้อต้องมีการทดสอบ หลังจากนั้นถ้าเจอเครื่องมือที่ถูกตั้งข้อสงสัย ไม่ใช่แค่ 'เถียงแทน' แต่ควรหยุดใช้ก่อน แล้วตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทดสอบอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่ใช้ 'ความเชื่อ'"

ผศ.ดร.เจษฎา กล่าวอีกว่า ประเทศที่มีปัญหาภายใน เช่น ปัญหาในลักษณะเดียวกับชายแดนภาคใต้ของไทย ประเทศที่วิทยาศาสตร์ไม่เข้มแข็ง ประเทศที่มีแนวคิดไสยศาสตร์ปนๆ อยู่ เช่น ต้องมีพลังจิต ฝรั่งเศสที่ขายของประเภทนี้กำลังมองหา จากนั้นก็นำเข้าไปและขายได้ เพราะจีที 200 คือเครื่องมือในฝัน

"ในความเป็นจริงแล้วการหราชอาณาจักรยังไม่มียุติเต้านุ้ช แต่ในพื้นที่ชายแดนใต้อาจจะใช้ยาก เพราะมีพื้นที่นอวมุสลิมเยอะ แต่ทำไมเราไม่ไปดูที่ซาอุดีอาระเบียหรือคูเวต เขาก็ใช้สูนัช ผมคิดว่าอีก 20 ปีถึงจะมีวิทยาศาสตร์ที่ตรวจหาวัตถุระเบิดได้จริง ส่วนไฟโดที่นำมาใช้ทดแทนผมคิดว่าไม่ตรงพันธุกิจที่ จีที 200 อ้างว่าใช้ได้"

เขายังกล่าวทิ้งท้ายด้วยว่า แม้ศาลอังกฤษจะตัดสินความผิด นายเจมส์ แมคคอร์มิค เจ้าของบริษัทคอมส์แทร็ค จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องตรวจระเบิดลงโลกไปแล้ว แต่ นายแมคคอร์มิค ไม่ใช่ตัวหลักที่ขายจีที 200 ให้ไทย ตัวหลักจริงๆ คือ นายแกรี โบลดัน ขณะนี้ถูกดำเนินคดีอยู่เช่นกัน จึงอยากให้ช่วยกันตามดู

รวมทั้งคดีในบ้านเราเองก็น่าจะมีการสรุปว่าความผิดอยู่ตรงไหน และใครเป็นคนที่ต้องรับผิดชอบ !

● ปกรณ์ พึ่งเนตร ●